

ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ УЧНІВ ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ВИХОВУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА

Матвійчук О.Б., директор Конотопської ЗОШ І-ІІІ ст. №2

У зв'язку із зростанням в Україні рівня правопорушень серед неповнолітніх, дитячої злочинності одним з найголовніших завдань системи освіти є формування правосвідомості учнівської молоді: поєднання знань з внутрішньою позицією особи, уміння діяти відповідно до норм права, створення умов для формування та виявлення в соціальному просторі сталої, безпечної, відповідальної поведінки дітей на основі сформованості превентивного світогляду, імунітету, здатності супротиву до негативних впливів соціального середовища. Формування правосвідомості учнів є першочерговим завданням Конотопської СШ №2 і можливе лише за умови створення єдиного виховуючого середовища.

Великі можливості для реалізації даного завдання має навчальний предмет «Правознавство», що викладається в 9, 10-х класах. Використання методу проектів на уроках та в позаурочній діяльності, інформаційно-комунікаційних технологій значно підвищує інтерес учнів до вивчення правознавства, сприяє формуванню навичок правомірної поведінки. Нові можливості по формуванню правосвідомості учнів відкриває запровадження білінгвістичного навчання в рамках спеціалізованої школи, коли іноземна мова вивчається не лише як предмет, а й використовується як інструмент навчання. Насамперед, це використання системи інтегрованих уроків, які дають змогу учням глибше ознайомитися з англосаксонською (англоамериканською) системою права, порівняти її з романо-германською правовою системою.

Кількість годин, передбачених навчальним планом для вивчення дисциплін правознавчого характеру, надзвичайно мала та не відповідає соціальній ситуації, що склалася в суспільстві. Тому в навчальному закладі розроблено ряд факультативних курсів: «Основи правомірної поведінки» (7-8 класи), «Адміністративне право» (10 клас), «Релігієзнавство» (10 клас), спрямованих на формування особистості, якій притаманна правова культура, усвідомлення зв'язку між правами й обов'язками людини й громадянина. Значна увага приділяється в навчальному закладі підвищенню рівня правових знань

учасників навчально-виховного процесу – учнів, батьків, педагогічних працівників. Використовуються як традиційні (батьківський всеобуч, правовий лекторій, інформаційна хвилинка, вечори відповідей і запитань), так й інноваційні форми роботи, такі як дебатний клуб, «родинний міст», «юридична клініка».

Позакласна робота є важливою ланкою в системі роботи по формуванню правової свідомості учнів. Поряд з традиційними широко використовуються інноваційні методи і форми роботи. Ефективними та дієвими є брейнштурмінг, ситуативно-рольові ігри, правовий конструктор тощо. Вони дають змогу охопити широке коло учасників, сприяють підвищенню пізнавального інтересу учнів, формуванню позитивного ставлення до права.

На виконання загальноукраїнських, обласних, міських програм, заходів розробляються та впроваджуються в практику навчання та виховання загальношкільні програми. Це – комплексна програма превентивного виховання школярів «Твоє життя – твій вибір» на 2009-2014 р.р.; програма громадянського виховання; програма «Партнерство сім'ї та навчального закладу в ім'я розвитку компетентної особистості». Першочерговим завданням цих програм визначено здійснення превентивного виховання, що є надзвичайно актуальним як в усьому світі, так і для навчального закладу, оскільки сучасні діти соціалізуються під загрозами поширення таких негативних явищ, як злочинність, алкоголізм, наркоманія, ВІЛ/СНІД.

Робота практичного психолога спрямована на ранню профілактику девіантної поведінки підлітків, яка не відповідає закономірностям «дорослої» поведінки, що відхиляється. З метою запобігання розвитку адиктивних форм поведінки, що відхиляється, проводяться тренінгові заняття по формуванню здорового способу життя, розвитку лідерських якостей учнів. Для розв'язання проблем адиктивної поведінки проводяться відеолекторії щодо запобігання вживанню алкоголю, наркотиків, тютюнокуріння; зустрічі зі спеціалістами міської ради, представниками громадських організацій.

Як свідчать результати практичної діяльності, робота навчального закладу по створенню єдиного виховуючого середовища сприяє підвищенню рівня правосвідомості учнів, а отже, веде до зниження рівня правопорушень, запобігання дитячої злочинності.